

P 3744

Complete N: 1-25

ELSŐ ÉVFOLYAM. — 1. SZÁM

SZATMÁR, 1933. ÁPR. 15. HUSVÉTI SZÁM

ÚJ CIMBORA

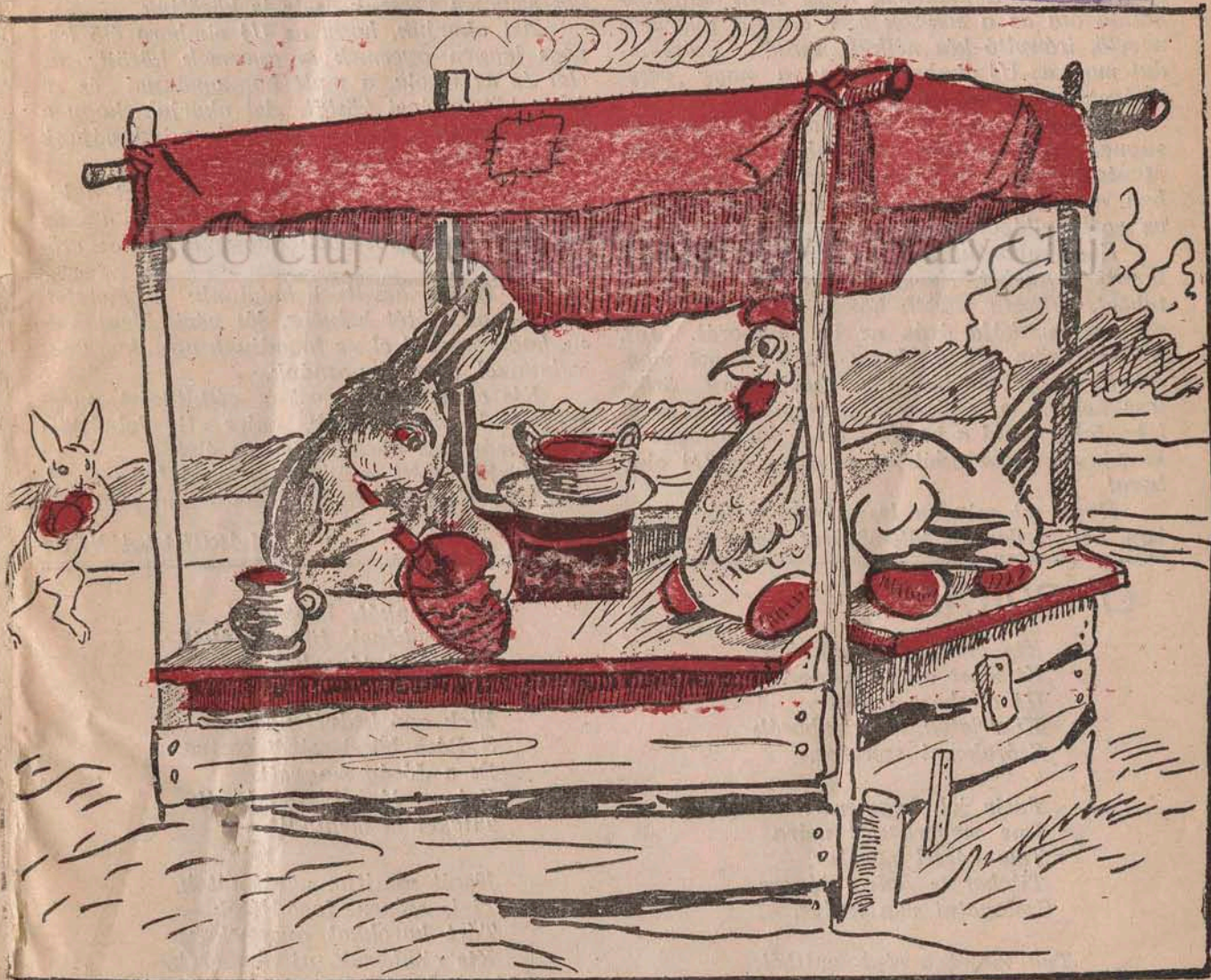
Az Új Cimbora Családszövetség képes gyermeklapja

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR

SZERKESZTI ES KIADJA:

F. LÁSZLÓ MARCELLA

98 1934
EXEMPLAR LEGAL.

Készül a husvétii piros tojás

Az Uj Cimbora beköszöntője!

Kedves kis cimborák! Jöjjetek most mind ide körém, akik széles Erdélyországban, vagy még távolabbi helyeken laktok, hadd öleljelek át mindnyájatokat egy nagy meleg öleléssel. Most nem mesét mondok nektek, hanem csupa komoly dolgokat, de, amelyeknek, úgy gondolom, ti mégis örülni fogtok.

Husvétot ünnepelünk most is, mint tavaly és tavalyelőtt, a feltámadás szent és magasztos ünnepét. De valahogy, mintha ez a mostani husvét más lenne, mint a tavalyi. Biztatóbb, örömteljesebb a ti jövőtökre nézve. Mert épen ez volt a szomorú, hogy Elek nagyapó halála óta az a sok-sok ezer erdélyi gyermek nevelő, irányító kéz nélkül maradt. Ezért indul most az Uj cimbora, hogy a nagy veszteséget valamennyire pótolja.

Husvét-i örömről, feltámadásról zengnek-zugnak a harangok, Berlínben úgy, mint Montevideóban, a Szajna partján, Stokholmban, az Alpések között, a kék Duna mentén és az egész világon.

Kis cimborák! nektek még más örömet is hozott a husvét. Nem piros tojást, ennél is többet. Elhozta nektek három hosszú esztendő sok-sok munkája árán az Uj cimborát. Jaj, milyen öröm nekem, hogy ezt a napot megérhettem. És meglássátok, ilyen nagy öröm lesz nektek is, amikor a postás bácsi meglobogtatja majd a kezében ezt a kis ujságot és harsány hangon kiáltja: megjött az Uj cimborá!

Hogy mi minden lesz ebben a kis ujságban, azt kérdezitek tőlem? Hát elsorolom nek-

tek. Akik szeretik a meséket, azoknak írunk majd meséket. Aztán tanulságos történeteket a régmúltból, nagy emberek életéből, távoli országokról, népekről, tudományos kérdésekről, amikről gondoljuk, hogy titeket érdekelnek, eseményekről, melyek a nagyvilágban napról-napra történnek. Lesznek tréfás, mókás versek, folytatásos regény, képek, rajzok, találós kérdések, rejtvények. Bizonyára lesznek közetek nemcsak rejtvényfejtők, hanem rejtvény szerkesztők is, akik hibátlan rejtvényeket és találós kérdéseket küldenek be. Ezeket szívesen vesszük és le is közöljük.

Azt akarjuk, hogy az Uj cimbora élő kapcsolata legyen gyermek és gyermek között, az élet és az iskola, a múlt hagyományai és a jelen kötelességei között. Azt akarjuk, hogy a mi ujságunk, a ti ujságotok és mindnyájunk ujsága legyen az Uj cimbora.

Szeressétek és terjesszétek azért ezt a kis ujságot, mert minél többen vagyunk a lap mellett, annál erősebbek vagyunk. És az erőben az élet.

Az igénk, amellyel indulunk: a szeretet. Jelszavunk: jótét helyébe, jót várj. Megtanulni, hogy semmit el ne fogadjunk úgy, hogy azt valamivel ne viszonzánánk.

Kis cimborák, ha ezt a célkitűzést megvalósítjuk, meglássátok, mire ti felnőtök, egész más lesz körülöttek az élet.

Kérjük azért mindnyáján a jó Isten segítségét az Uj cimbora meginduló munkájára.

MARCELLA NÉNI

CIMBORÁKI!

Kis cimborák figyeljétek,
Ki most a ti vendégetek!
Uj cimbora a neve,
Ki veletek, kis cimborák:
Szórakozni szeretne.

Tulja jól, hogy vártok rája,
Ime megérkezett mára
Tele kézzel nevetve.
Titeket is dalra, táncrea
Csalogatni van kedve.

Tud mesét a régi múltból,
Verset, nótát legjavából,

Kézimunkát, hasznosat,
Mutat képet, fürgé mókát,
Nevettető táncokat.

Elek apó kedvét hozta,
S Pósa bácsi szívét osztva,
És a Jóság magvait.
Szépre, jóra kis cimborák,
Titeket is megtanít.

Kezét nyújtja, nevet rátok,
Ti is szépen, fogadjátok
Tárt karokkal gyermekek.
Kis cimborák, uj cimborák,
Jó cimborák legyetek!

Ki volt Elek nagyapó?

Szeretnétek tudni ugye gyermekek ti is, hogy ki volt Elek nagyapó? Azt hiszem, hogy a legjobb lesz, ha saját szavaival mutatom be:

„Jézus tanítványa voltam,
Gyermekekhez lehajoltam,
A szívemhez felemeltem,
Szeretetre így neveltem.“

Ezt mondja magáról Benedek Elek nagyapó. Ismételjük csak: Jézus tanítványa... igen az volt, melegszívű, a gyermekekét nagyon szerető Jézus gyermeke. Lehajolt ő is a gyermekekhez, hogy szívéhez szorítsa, hogy annak túlaradó szeretetét megossza minden kis unokájával.

Mondott és irt életében annyi mesét, hogy száz kötetben sem férne el. Állatmesék, Bohókás mesék, Csodavilág, Csodafa, Figurák és mókás történetek. Itt a vége fuss el véle, Kalandos mesék, Székely Tündérország, Székely mesemondó, Többszines királyfi, Tündérmesék.

Világszép mesék. De ki tudná még csak fel is sorolni valamennyi megjelent könyve címét? Hát még azt a sok szép szindarabot, melyet a jó gyermekek számára írt? Gondolom, kíváncsiak vagytok azokra a szép tündér mesékre ugy-e?

Az Uj Cimbora az iránta való hálából igen sokszor fog megemlékezni Elek nagyapóról és örömmel fog közölni kedves, sok tanúságot és szeretetet árasztó meséiből, írásaiból.

1929. augusztus 17-én halt meg Elek nagyapó 70 éves korában, ott földi a kisbaconi sírhant, de ott virraszt fölötté az erdélyi magyar gyermekek nemes emlékezete is.

Ha ti is, kis cimborák, hálás unokái akartok lenni Elek nagyapónak, aki értetek annyit dolgozott, akkor olvassátok szeretettel Elek nagyapó írásait, véssétek emlékezetetekbe tanuságos szavait, legyetek emlékét megbeesülő lelkes unokái.

PATAKI B. JÓZSEF

E L E K N A G Y A P Ó V E R S E I B Ő L

LEGJOBB BARÁT

Ha elhagyna minden barátod,
Amitől Isten őrizzen téged —
A jó könyv, drágám, majd meglátod,
Mevigasztalja szívecskédet.

Legjobb barát ő, hidd el nekem,
Soh'sem beszél rosszat felőled.
Egyetlen a földkerekségen,
Ki ad és nem kér semmit tőled.

JÁROK KELEK

Járok, kelek a kertemben,
Kertész olló a kezemben,
Kedves fáim nézegetem,
Ahol szükség, nyesegetem.

Nézegetem szeretettel
Nyesegetem ügyelettel,
Vigyázzok ám, hogy ne fájjon,
A nyelés javára válljon.

Meg-megesik munka közben,
Kezemből a vér kicsöppen.
Nem törődöm a vércseppel,
Tovább nyések szeretettel.

Itt is egy seb, ott is egy seb,
Igy még a munka édesebb.
Kinek gyermekei vannak,
Az ilyen seb nem fáj annak.

Mig nagy fiuk s lányok lettek,
Kik szivemből rügyedzettek,
Hej, mit kellett nyesegetnem,
Gyenge fácskát dédelgetnem.

Nyesegettem, dédelgettem,
Sebet kaptam, elfeledtem,
S büszkén gondolok ma rája,
Nem nyesegettem hiába.

A felhő, a hegy és a kis madár

A boldogság tilka. Ez a címe Szalacsy Rácz Imre legújabb mesekönyvének, amelyet azért küldött el az Uj Cimbora szerkesztőségének, hogy ti is ismerjétek meg ezt a kedves kicsi könyvet. Alant közlünk is egyet ezek közül a mesék közül. Aztán írjátok meg, tetszett-e nektek ez a mese?

Egyszer volt, nem is régen volt, hogy a Felhő nagyon elfáradt. Mikor érezte, hogy már nem bírja tovább a rohanást, — eszébe jutott, hogy:

Hiszen van nekem egy drága jó barátom, aki mindig szívesen lát és éppen ittenkörül lakik, nos elmegyek hozzá... Es mindjárt le is nézett a földre, hogy látja-e a barátját. Hát éppen alatta volt a barátja. Ez a barát pedig senki más nem volt, mint a Bükkhegységnek egyik csuca, akit röviden csak Hegynek neveztek. A Felhő tehát azonnal leereszkedett és rászállott az ő kedves barátjára, a Hegyre.

Azt talán mondani se kell, hogy a Hegy nagyon szívesen fogadta az ő barátját, a Felhőt:

Isten hozott kedves cimborám, már olyan régen láttalak, hogy azt hittem, valahol irányt tévesztettél. Jártak erre mindenfajta Fellegek, kérdeztelek is, de semmit se tudtak felőled s így már nem is vártalak...

Jaj, kedves komám, — mondta mosolyogva a Felhő — bizony sok veszedelem fenyegetett, mert valami kőbőri Vihar nagyon kezdett komiszkodni velem. El akart sodorni s csak nagy nehezen tudtam az öleléséből szabadulni... De beszélj már te is magadról, öreg cimborám. Hogy vagy, mit csinálsz, hogy telnek a napok?

— Tudom is én, az bizonyos, hogy jobban is lehetnék...

— Csak nincs valami bajod?

— Nem tudom, nem is szeretek rá gondolni...

— Beszélj már az Istenért, hát mi történt veled? — kezdett jó baráthoz illően aggódni a Felhő.

— Tudod, cimborám, sokszor úgy érzem, hogy megbolondultam és mindenféle képzelődések gyötörnek...

— Téged képzelődések gyötörnek? — ámult a Felhő.

— Ez az, látod, ezért mondom, hogy meg-

bolondultam... Csak a jó Isten tudja, hogy hány és hány százezer esztendeje élek és hallgatok már a Földön s most mégis csak azt kell mondanom, hogy én bizony megbolondultam... Mintha hangokat hallanék, érdekes, különös, szép hangokat. Különösen esténként, mikor már elesenedett a világ...

— No, no, beszélj csak, kezd érdekes lenni, — figyelt fel a Felhő, mint aki érti a dolgot.

— Tudod, kedves cimborám, egy néhány esztendő óta hallok én ezt, de senkinek sem merem róla beszélni, — sóhajtott nagyot a Hegy.

— Érted? De mondd tovább, — biztatta a Felhő, míg a homlokára egy apró felhőcskét gomolyított.

— Eleinte igen ritkák és bizonytalanok voltak ezek a képzelődések, de ma már pontosan ismétlődnek. Mintha rögeszme kezdene gyökeret verni megkövesedett agyamban.

Hm, hm, — esőváltta a Felhő komor fejét.

— Ez borzasztó, kedves cimborám, ez a borzasztó... Én, aki millió vihart állottam ki, akinek a fejét villámok csapdosták, most nem tudok nyugodni ezektől a furesa hangoktól... És micsoda hangok, de micsoda hangok... És hozzá a világ minden nyelvén. Hiszen én egyet-mást tudok a történelemből, mert a lábamnál tengerféle és fajta ember lakott már, de ezen nem tudok elmenni. Legtöbbet persze magyarul hallok ezeket a gyanus hangokat, míg a többi nyelven mondott szavak csak homályosan verődnek öreg fejemhez. Németül, angolul, olaszul, japán szavakat is fogtam már, ami igen, igen megrémített... Tisztára olyan, mintha képzelődnék... Hát mondd, mi közöm nekem Berlinhez, Newyorkhoz, Pekinghez és még a jó Isten tudja, hogy mi mindenféle városhoz és névhez, hát honnan jutnak ezek az én fejemhez?... Megáll az eszem, tisztára megáll az eszem...

— Mondd csak, hogy kezdődnek ezek a képzelődések, mit hallasz először? — kérdezte bizonyos érdeklődéssel, de részvétellel is a Felhő...

— Várj csak, de meg van. Mindig azt hallok először: halló... és itt aztán hol Róma, hol Kassa, sokszor Budapest, ez nagyon, na-

gyon sokszor zendül fel... mondta panaszo-
san a Hegy.

— No, hallod, öreg cimbora, akkor mi egy
hajóban evezünk..

— Hogy érted ezt?

— Csak úgy, hogy ezt én is hallom olyan
gyakran, hogy már magam is arra gondoltam,
hogy megbolondultam. Én se mertem eddig
mondani senkinek, meg aztán azzal vigasztal-
tam magam, hogy álmomban hallom mindezt..

— Nem, ezt tagadom, ezt nem állom ki
ép ésszel... Ilyen nem lehet az álom, de figyelj
csak. Hallga, hallga... Az az átkozott halló,
már megint, hallod?

— Hallom, persze, hogy hallom, — reme-
gett meg a felhő és kiterjesztette a szárnyait,
hogy jobban hallja a hangot.

— Hallod? ... no, most mondd, hát mi
ez?... Halló, itt rádió London.. Meg kell bo-
londulni, új hang, új szó, figyelj csak, zene,
valami bájos, tulvilági zene... Rettenetes, és
elborult az arca a Hegynek. A hangok pedig
egyre tömörebben, egyre nagyobb csapatban
keringtek a Hegy és a Felhő szomszédságában.
A két jó barát elkéseredetten hallgatott és
most már szólni se mertek, míg a hangzavar
annál veszelelmesebben kezdett uralkodni.

— Ne haragudj, de én megyek innen —
kezdett emelkedni a Felhő — igen kísérteties
ez a hely.

— Kérlek szépen, csak most ne hagyj itt,
— könyörgött a Hegy.

— Tudod, hogy milyen gyenge a szerveze-
tem, nekem nagyon kevés kell, hogy elsirjam
magam s akkor végem van — szabódott a
Felhő és már-már elindult, mikor egy kis
Madár, bizonyos Cinke névre hallgató kis
koldus, nagy vihogással felröppent a Hegy
válláról:

— Hihihihí, micsoda szamarak vagytok,
meg kell szakadni a kacagástól... hihihihí..

— Te, — mordult fel a Hegy — hát hogy
mersz te szemtelenkedni két ilyen komoly...

— Hihihihí, de micsoda csacsik vagytok
— kacagott egyre szemtelenebbül Cinke Ma-
dár és jó kedvében röpködött, csapdosta a te-
hetetlenségében sápadó Felhőt, aki végre is
rászólt a hetykén vihogó Madárra:

— Több tisztelettel beszélhetnél rólunk, te
koldus, te semmiházi..

— Még, hogy ti képzelődtek, nahát, meg
kell szakadni a kacagástól, — hihihihí — vi-
háncolt jó kedvében Cinke madár.

— Látszik, hogy milyenféle vagy. Ha tisz-

tesség volna benned, nem árulnád el, hogy
hallgatóztál, — suhogtatta a Hegy a feje bub-
ján lévő erős szálfákat, hogy eltalálja velük
az egyre vihogó Cinke Madarat, de az már
olyan magasan szálldosott, hogy még a lomha
Felhő se tudott utána kapni. Felülről, a ma-
gasból kiáltozott, aztán le, Cinke Madár nagy
jó kedvében:

— Az igaz, hogy én csak egy kicsi koldus
madár vagyok, de azért tudom, hogy ti mit
hallottok már évek óta...

— Mit tudsz? — kérdezte egyszerre a Felhő
és a Hegy.

— Hihihihí, amiről ti azt hiszitek, hogy
képzelődésetek szülte, — hihihihí, ezen már
ismét nevetni kell...

— Beszélj érthetően! — mondta a Hegy,
míg a Felhő nem bírta ki a bosszantást, ha-
nem eleredt a könnye és lassan, eső alakjában
verni kezdte a hegyet, majd emelkedni kezdett
és elérte a Cinke Madarat is, akinek egyszerre
elment a kedve a nevetéstől, mert a szárnyai
eláztak és le kellett szállania a Hegyre, ahol
aztán könyörgésre fogta a dolgot:

— Jaj, mindent megmondok, — csak ne
bántsatok...

— Halljuk! — mondta büszkén a Hegy.

— Amit ti képzelődésnek vélték, az nem
más, mint valóság, olyan valóság, amiről már
a madár is beszél...

— Beszélj érthetőbben — mondta kemé-
nyen a Hegy, mert érezte, hogy a kis Cinke
Madár a hatalmában van.

— Amitől ti úgy félték, az egy nagy-
szerű találmánya az Embernek, ennek a cso-
dalatos Hatalomnak...

— Találmánya? — kérdezte a Hegy, míg
a Felhő a nagy csodálkozásában elfelejtett
már sirni.

— Igen, igen. Nagyon egyszerű az egész.
Az Ember befogta a villámot és kormányoz-
ható gyeplővel most már azt csinál vele, amit
éppen akar. Így aztán rábizta a szavát, sőt
most már a fényeket is. Oda küldi ezeket a
szépségeket, ahova éppen a kedve tartja. Az
a sok halló, az mind bejelentése egy-egy kül-
désnek és ezek a küldemények itt szállanak
el felettetek...

— Honnan tudod te ezt? — lett egyszerre
barátságos a Hegy szava.

— Óh, ezt minden madár tudja. Nekünk
van alkalmunk kihallgatni az Ember beszé-
dét, mikor az utakmelletti sürgönydrótokon
meg-megpihenünk. Különben ezek már régen

elavult dolgok, sokkal újabb csodákat is talált már ki az Ember . . .

Most a Felhő és a Hegy jelentősen összenéztek s mikor a kicsi Cinke Madár nem nézett oda, a Hegy rákaesintott a Felhőre és úgy mondta:

— Ostobácska vagy, Cinke Madár, te még elhitted, hogy mi nem tudjuk ezt? mi? Ostobácska vagy . . .

— Persze, csak téged akartunk megtréfálni s a tréfa sikerült, — mondta büszkén a Felhő és visszakaesintott a Hegyre, míg a kicsi Cinke Madár navaszul hunyorított egyet, aztán vihogva megszökött a két hatalmas ellenségtől és visszakiáltott:

— Ostobák vagytok, én csaptalak be beneteket, nem is igaz az, amit mondtam, nem igaz . . . — És megszáradt szárnyaival bele-röpült a végtelen égbe, magára hagyva a két kétségek között maradt jó barátot. A Hegynek elborult az arca, a Felhő hemlokára pe-

dig új ráncok gyürődtek. Kétségbeesetten tusakodtak egész éjszakán keresztül, mikor virradatkor a zaj és a megébredt világ lármája elnyomta a sok, sok hallót.

A két jóbarát pedig elvált és mindegyik tovább őrzi a titkot, a saját titkukat, de most már nem mernek róla beszélni, mert nem lehet tudni, hogy mi az igaz, mi a képzelet szüleménye. A Hegy némán hallgat, a Felhő busultan jár, míg a kicsi Cinke Madár ma is meg-megpihen a süngönydrótokon és leplezetlen kíváncsisággal figyeli, hogy a Föld hatalmas ura, az Ember mi mindenen töri sikerrel a fejét. És ha jó híreket tud kihallgatni a kíváncsi kicsi Cinke Madár, akkor boldogan röppen fel a magasságba és lelkenedezve dicsoítói az új csodát. A Felhő és a Hegy közelébe azonban nem mer menni. Ő tudja, hogy miért. Pedig talán meg is boesátana neki ez a két hatalmas ellenség, ha felfedné előttük a valót.

Szalacsi Rác Imre.

BCU Cluj / Piros tojások Library Cluj

Tapsifüleséknél nagy a készülődés. Nemcsak a husvét miatt. Bár ez is épp elég nagy ok, hogy mindent kirámoljanak a szekrényekből, a szobákból, poroljanak, suroljanak és végig szidolozzák az összes kilincseket.

Van ám még más oka is ennek a nagy készülődésnek. Nyiszikének, a legidősebb Tapsifüles kisasszonynak most lesz a kézfogója. A vőlegénynek való: Hipi-Hápi urfi, csinos gallér. Ide való nem messze, a Nagyverdőre.

Persze Nyiszikét nem fogja a dolog. De hát ezen nem kell csodálkozni, mert ez így szokott lenni.

— Lelkeim, pont így voltam én is — mondogatja a Tapsifüles mama, s szeretettel simogatja meg Nyiszike fejébőlét. A kézfogóm előtt engem sem fogott a dolog. De aztán — tyűh! micsoda gazdasszony lettem? Ugy-e papa?

— Ugy, ugy, bizonygat Tapsifüles papa. Héthalomba nem volt párod.

És, hogy Nyiszike jóhírnevén csorba ne essék, nehogy a vőlegénynek való megtudja, hogy a kézfogó előtt nem fogta a dolog, rábizzák a husvétit tojások festését. Ebben aztán remekelt Nyiszike. Már az igaz, az egész esa-

lásban nincsen olyan ügyes tojásfestő, mint ő; nem látni az ő tojásain egyetlen foltot sem. S milyen pompás figurákat tud rajzolni rájuk. Az egyikre pl. tulipánt rajzolt, de már a másakra egy pápaszemes szarkát. Még Pattot is rárajzolta egyre. Patachont is rá akarta, esakhogy már nem volt több hely. A legszebbek mégis a piros tojások voltak. Mert nem mondom szép akék is, meg a lila is, a zöld se esunya, de legszebb mégis a piros husvétit tojás.

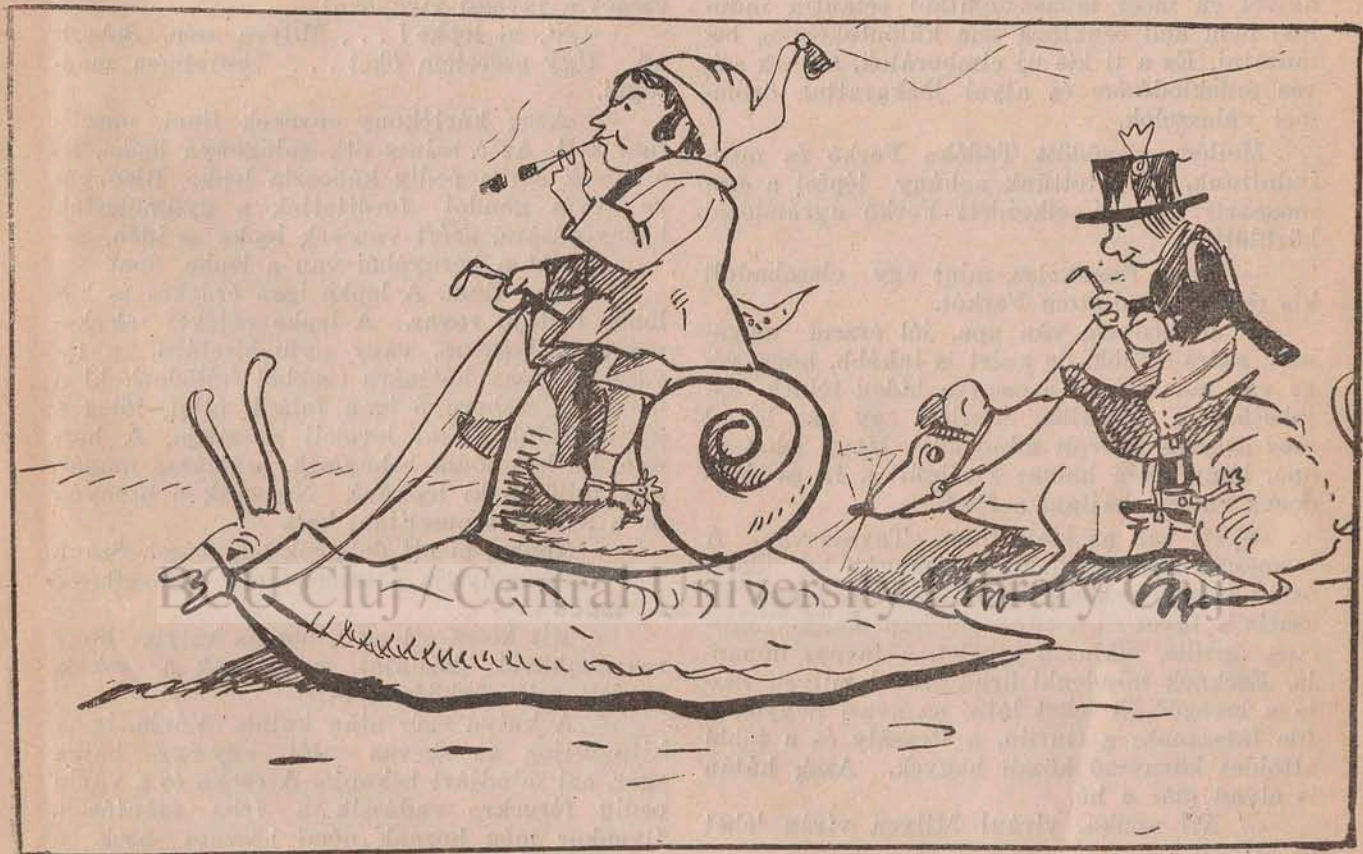
Igy találta Hipi-Hápi urfi is, amikor másnap öntözködőbe jött. Hiába tették elébe az egész kosár himes tojást, ő csak a pirosat választotta.

Ha mindenki boldog volt Tapsifüleséknél husvétkor, legboldogabb mégis Hipi-Hápi urfi és Nyiszike voltak, mert a kézfogót csakugyan megtartották.

Margit néni.

Husvéti öntözködés

Osiga-biga paripám
Vágtass velem szaporán.
Hegyen át, völgyön át,
Míg a szemed tornyot lát,
S torony mellett falucskát.

A faluban megszállunk
S ahol kislányt találunk
Megöntözzük, de meg ám,
Rózsavízzel szaporán.

Óhó pajtás ne siess,
Bár a neved Nyesisyes
Én is oda tartok ládd
Ahol szemem tornyot lát
Menjünk pajtás együtt hát.

Vágtat a két paripa,
Mint a sebes karika.
Lesz mulatság, lesz ének,
Ahol e vig legények,
Husvétra majd elérnek.

Sebők Piroska.

Séta Tudóka Ferkóval

Azt hiszem, hogy ezt a Tudóka Ferkót, akivel én most tavasz-délutáni sétautra indulok, nem kell senkinek sem különösképpen bemutatni. Ez a ti kis új cimborátok, akinek szíves érdeklődésére és atyai jóakarattal, örömmel válaszolok.

Mellém szegődött Tudóka Ferkó és megindultunk. Alig tettünk néhány lépést a szamosparti töltésen, elkezdett Ferkó ugrándozni körülöttem.

— Miért ficáncolsz, mint egy elszabadult kis csikó — vallatom Ferkót.

— Jó kedvem van apa, jól érzem magamat, azért örülök, de azért is inkább, hogy vége van már annak a csunya hideg télnek. Kijöhetünk a szabadba. Ezelőtt egy pár héttel még araszos hó volt mindenütt. Hogy lehet az apa, hogy ilyen hamar kizöldült a fű és kezdenek rügyet hajtani a fák?

— Itt van az ideje fiam. Tavasz van. A természet nem esalja meg önmagát, ha ideig-óráig szeszélyeskedik is az időjárás, mégis kialszja a fűvet és a rügyet a nap melege. Március, április, május a kikelet, a tavasz hónapja. Ezeknek mindenki örül. Látod milyen tiszta a levegő? El lehet látni az avasi hegyekig. Ide látszanak: a Guttin, a Rozsály és a többi alföldet környező közeli hegyek. Azok hátán is olvad már a hó.

— Ni! apuka, virág! Milyen virág lehet az ott?

— Szakíts csak le egy szálát fiam és hozd ide, megmondom a nevét.

— Van itt több is, sokféle. Ez fehér, ez sárga, ez meg kék, de milyen szépek.

— Nézzük csak! Ez a nagyobb sárga színű virág saláta boglárka, ez a másik a moesári gólyahír, emez pedig kankalin, ez a nagy sárga itt, gyermekláncfü virág. Eredj csak ott a bokor alatt látok egy szerény kis kékes virágot. Szakíts abból is egy szálát.

— Ezt én már ismerem, ez ibolya.

— Igen fiam, ibolya. A tavasz legismeretebb, legkedveltebb virága. Pedig a hóvirág, melyet már egy jó hónappal ezelőtt látunk a piacon az árusok kezében, az a tavasz első virága. A hóvirág magános, egyenes, hosszuszáru, virága fehér, hat szirma, harang alakú. Az ibolya sajátos színű, tartósabb mint a hóvirág, azért szeretik és ápolják virághá-

zakban is. Gyűjtsük össze fiam egy esokorba ezeket a tavaszi virágokat.

— Ni, ni lepke! . . . Milyen szép. Sokszíni. Ugy szeretem őket . . . Szeretném megfogni.

— Azok kártékony rovarok fiam, pusztítani kell. Az a színes ott, galagonya lepke, az a másik sárga pedig káposzta lepke. Bizonyára kevés gondot fordítottak a gyümölcsfák hernyózására, azért van sok lepke az idén.

— Hát a hernyóból van a lepke, apa?

— Igen fiam. A lepke igen érdekes és különös fajtájú rovar. A lepke petéket rak káposztára, bokorra, vagy gyümölcsfára, a tavaszi napfény hatására ezekből fejlődnek ki a hernyók. A hernyó igen falánk állat, főleg a gyümölcsfák fiatal leveleit pusztítja. A hernyó, ha kifejlődik bebugózik, beálcázza magát, úgy fejlődik ki lepkévé. Nemesak a hernyót, de a lepkét is pusztítani kell.

— Apuka, ni ott dolgozik egy bácsi. Szánt.

— Porhanyítja a földet, hogy belevethesse a magot.

— Mit keres ott az a borzas kutya, hogy nyomonköveti gazdáját, meg azok a csókák, varjak, mit röpködnek ott?

— A kutya egér után kutat. Várja, hogy kiforduljon az elkevas alól egy-egy balga egér, azt mindjárt bekapja. A csóka és a varju pedig férgerekre vadászik a friss szántáson. Ilyenkor még hoznak némi hasznót ezek a madarak, de vetés után üldözni kell őket, mert kikaparják a földből a szétszórt magot és ezzel igen nagy kárt tesznek a gazdának. A bevetett földekről madárijesztővel és kerepe-lővel szokták megriasztani a madarakat, különösen a kenderföldről kell óvni nemesak a csókát és varjut, hanem a verebet is, mert a kendermagot nagyon szeretik ám a madarak.

— Miért tekergeted a nyakad, mit keresel a levegőben, mint egy vércse? Elmaradsz és lám csak az idő erősen alkonyodik.

— Hallottam ott valamit apa. Jól hallottam. Ni-ni, ott messze, a felleg alatt madarak repülnek! De milyen szép rendben, mint a katonák. Ék alakban repülnek. Vajjon milyen madarak lehetek ezek?

— Ezek költöző madarak fiam, az ősszel a hideg tél elől melegebb vidékre költöztek és most kikeletkor ismét visszajönnek. Rendszeren Európa déli és Afrika északi részén töltik a

telet. Ha ék alakban jönnek, akkor darvak, fiam.

— Meg lehet ismerni a költöző madarakat ilyen messziről is?

— Igen fiam, mert sajátos formákban repülnek és egyéni hangjuk is van. A vadkacsa egymásmellett repülnek, egyvonalban és hápognak. Az ibisz madarak már görbe vonalban repülnek egymásmellett, hangjuk olyan sikítás féle. A vadludak egymásután haladnak ferde vonalban és gágognak. A darvak ék alakban vonulnak és hallgass meg csak, hogy krugatnak. Az ölyvek szétszórtan, a fecskék és gólyák pedig csoportokba verődve.

— De hogy találják ezek a költöző madarak ismét régi tanyájukra?

— Az ösztönüket követik fiam. Rendesen öreg tapasztalt vezetővel indulnak a hosszú vándorútra. Pontosan ismerik az utvonalat, arra jönnek, amerre elhaladtak, sőt ha elfáradnak ugyanegy helyen pihennek meg.

— Miért ragaszkodnak nyárára ehhez a vidékhez? Nem maradhatnának délvidéken?

— Nem fiam. A költöző madaraknak itt van a hazájuk, mert itt költenek, itt raknak fészket, ott a forró éghajlat alatt igen meleg volna számukra a nyár.

— Lám csak egészen beasteledett mire hazértünk. Most pedig fiam kössük össze a magunkkal hozott mezei virágokat egy csokorba és adjuk oda anyukának emlékül.

Baczoni János.

Az Új cimborák első mesedélutánjára már tanulják a szerepeket

Az ám kis cimborák, lesz ének és tánc,

Ha újra összeforr a tündérlánc.

Szerepelni fog Pisti, Jancsi, Éva,

Lesz mese, ének, vig móka és tréfa.

A mesedélutánon mind ott legyetek!

Április 29—30-ára van tervezve a kis cimborák sajtóbemutatója, amikor is Zizi történetét fogják lejátszani; 29-én a Családszövetség tagjainak, 30-án délután a gyermekeknek. Szeretettel hívjuk fel úgy a Családszövetség tagjainak, mint az érdeklődőknek a figyelmét erre a bemutatóra.

A csellel szerzett vár

Páros jelenet.

(A színpadon semmi más nincs, csak két szék. Az apa falusi gazda ruhájában. Zsinóros szűk nadrág, ugyanolyan fekete kabát. Gyermek, szintén falusi gyermek ruhájában. Függöny felhuzatkor már ott ülnek a széken.)

Jóska: Édesapám, milyen érdekes vót az a várrom. Alig tudtunk Fábianékkal keresztüljutni a várárkon, olyan mély. Szerencsére Gyurka hozott egy kötelet, azon leereszkedtünk és mégis csak bementünk a várba.

András gazda: Várba? Amá' csak vót vár fiam!

Jóska: De a helye még látszik a szobáknak. Megnéztük a várkertet. Jaj, milyen az a várkert, édesapám: Csupa gíz-gáz. Láttunk valami fehér szoborfélet, de se karja, se feje. Gyurka meg talált egy rozsdás vasat. Fábian azt mondta, hogy az egy kuruc kard, csak el van törve.

András gazda: Az fiam, nem kuruc kard, mert kurucok nem is jártak soha Szinérvárába.

Jóska: Édesapám, mondja el ennek a várnak a történetét. Fábian azt is mondta, hogy a várudvaron vót egy mély kut és a vár alatt egy alagut. Ezen az alaguton hoztak élelmet, meg katonákat a Meggyesi várból, ha Szinérvárát ostromolták.

András gazda: E mán igaz, Jóska fiam. Ez az alagut még most is meg van, csak nem tudják a bejárását. Hát nagy üdöket megért Szinérvára. Tatár dulta, magyar pusztította. Vót a lengyel Jagellók kezén is. De a magyar Báthoriak, akik közül az András Szatmárba vót főispán, addig, addig mesterkedtek, hogy elvették a lengyeltül. Na osztán ettül fogva a Báthoriak ciméres lobogója büszkélkedett Szinérvarának a tornyán. Ebbe az üdőbe történt, hogy Szatmár várába Balassa Menyhért uram parancsolgatott. Nagyhatalmu, erőszakos ember vót Balassa uram. Oszt egyszer így ősz tájba kedve szottyant Balassa uramnak egy kicsit szüretelni a váraljai szőlőkbe. Mer' mán akkor is jó bor termett Váralján. Na, ha Balassa uram mulatozott, a Báthori András ő kigyelme ment bé a várba, elfoglalta. Hogy osztán Balassa uram így vár nélkül maradt, mind azon törte a fejét, Szinérvárát hogy kaparinthatná meg. Ott akkor Makrai uram vót a váruagy. Eccer követ érkezik a várba. Ba-

lassa Menyhértküldte. — A kínesek ládáimat szeretném kegyelmedre bízni ezekben a hadi időkben — így írta Balassa uram. Sehum másutt nincs nagyobb biztonságban, mint Színérvárában, kegyelmed kezén. Kínesek? Boglár? Gyémántköves fülönfüggők? Arany-ezüst mára? Hogyne adott volna helyet nekik Makrai uram! Még kapott rajta. Béhozták hát a kíneseket. — Rá tán három héttel bévonult Balassa uram is 300 katonával. Meg vót a cím: a kínesek, jöhetett-mehetett a várba. S addig jött-ment, rendelkezett, parancsolgatott, hogy Makrai várnagy azon vette magát észre — már nem is ő az ur a várba — hanem Balassa uram.

Jóska: És a Balassa Menyhértté lett a vár?

András gazda: Igen. Furfanggal. De nem tudott neki örülni, mert Makrai uram inkább börtönben panaszodott meg, de még sem árulta el neki, hán van az a temérdek arany, ezüst márha, amit lenn őriztek a vár pincéjében.

Jóska: De hisz Balassa uramnak mennyi sok kínese vót.

András gazda: Á Jóska, fiam, nem vót annak egy ezüst tallérja sem, nem kínese.

Jóska: De a ládák, amiket a várba küldött?

András gazda: Hamissággal vótak megtöltve, kövekkel, limmel, lommal, hogy súlyok legyen. Le is rombolták osztán nem sokkal utóbb Színérvárát. Ez a várromoknak a törtérijája.

Ebbül tanulhatsz Jóska fiam, soha sincsen szerencse az olyan jószágon, amit nem igaz uton, hanem esellel szerez valaki.

(függöny le.)

Öreg krónikás.

A gyermek egészsége

Írta: Dr. Steuer Jenő.

Ennek a rovatnak a szerkesztésében benünket az a meggyőződés vezérel, hogy egy modern gyermekvédelem kiépítése égetően szükséges.

A betegségek elleni küzdelemben az orvosi tudománynak egyik leghatásosabb fegyvere a praeventió, vagyis a törekvés a bántalmak elkerülésére illetve megelőzésére.

A legalkalmasabb idő ennek a megvalósítására az élet elindulásánál, vagyis a gyermek-

korban van. A fejlődés éveinek ez a védelme azután egyszersmint a legjobb jövő előkészítését is jelenti.

Ezen a helyen tehát az anyákhoz fogunk szólni, mert az ő — természetből nyert — szent feladatuk gyermekeik testi és lelki épségére ügyelni. Az anyák szívei a földünkre szórt égitestek, amelyek kiégésükig fényel és melegséggel árasztják el gyermekeik egész világát. Ezeknek az anyai szíveknek lesz a találkozóhelye ez a rovat, a közelieknek és a távoliaknak, a falusiaknak és a városiaknak.

A kételkedő s aggódó, a töprengő és nyugtalan, gyermekeik jelenét figyelő és jövőjét féltő anyai szívek fognak bennünket e helyen kérdéseikkel oszromolni tanácsért, felvilágosításért, megnyugtatólásért. S mi hivatásunk teljes felelősségével s tudásunk teljes fegyvertárával fogunk az anyai szíveknek segítségére lenni. Minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy őket a minél teljesebb örömhöz és boldogsághoz juttassuk. Ez pedig csakis gyermekek legjobb egészsége által lehetséges.

AZ UJ CIMBORA ELŐFIZETÉSI ÁRAI:

Egy örömhirt közlünk veletek kis cimborák! A nyomdász bácsikkal sikerült egy megállapodni, hogy ne kétszer, hanem háromszor nyomják nektek az ujságot. Gondolom, hogy örültök neki, ugy-e Panna, Janesi, Sára, mind-mind. Még a Bodri is vidámabban csóválja a farkát, mert ugy gondolja, az ő nevét is kiiják majd abba az ujságba. Hanem aztán kis cimborák szégyenbe ne hagyjátok a szerkesztő nénit. Ismertessétek, terjesszétek mindenfelé az Uj Cimborát. Mert minél több az előfizető, annál erősebbek vagyunk, annál több jutalmat tudunk majd nektek szétosztani. Éppen ezért beszéljetek össze és minden kis cimborához hozzon legalább még egy másik előfizető cimborát az ujságnak. Aki 10 előfizetőt hoz, annak egy egyedévig, sőt még tovább is, ingyen küldjük a lapot.

Előfizetési áraink, így, ha háromszor jelenünk meg, a következők:

<i>Egész évre</i>	200 Lei
<i>Félévre</i>	100 Lei
<i>Negyedévre</i>	50 Lei
<i>Egyes szám ára</i>	5 Lei.

A Családszövetség tagjainak egész évre 160 Lei és 10 Lei portóköltésig.

A Családszövetség hírei: SZERKESZTŐ! ÜZENET:

Örömmel üdvözöljük az Ujcimbora Családszövetség tagjait kis lapunk megjelenése alkalmából. Igaz, hogy csak egy egyszerű, kis szürke köntösben jelentünk meg, mert nem vagyunk még olyan erősek, hogy mindjárt diszruhára, sallangra is teljen. Ugy gondoljuk — és azt hisszük, a Családszövetségünk is ezen a véleményen van — inkább most szerényen, mint később visszaesni.

Köszönetet mondunk a Családszövetségnek az eddigi anyagi és erkölcsi támogatásért, hogy hozzásegítette az Uj cimborát a meginduláshoz. Hiszen tulajdonképpen ezért is kelt életre a Családszövetség, hogy a lap megindulásánál tőke helyett tőke legyen, egy olyan alap, amely a gyermekujság ügyét löbbé elpusztulni ne engedje. Mert jó gyermekujságra nemcsak egy emberöltőig van szükség, hanem szükség van ölven, száz évig és mindaddig, amíg annak a népnek létjogosultsága van az életre. Ezért is szerveztünk meg egy olyan támogató és fenntartó testületet, amely Erdély magyarságát, mint egyetlen nagy családot a lap köré tömörítse. Jól esik látni azt a nagy érdeklődést, amely a Családszövetség megalakulását kíséri. Helyből, vidékről keresnek fel bennünket érdeklődő levelekkel, hogy miként lehet az Uj cimborá Családszövetségébe belépni. A lap még csak az első számmal tart és már 90-re emelkedett a családszövetségi tagok száma. De neméljük, hogy idővel 1000-re és sok-sok ezerre is felrög majd. És akkor már nem kell féltetni a gyermekujság ügyét, jöhet közbe infláció, defláció és nehéz gazdasági esztendő, a gyermekeknek nem fog löbbé — anyagiakon mulva — kihullani a gyermekujság a kezéből.

A Családszövetség tagjai a belépésnél 100 Lei alapítótagsági díjat fizetnek egyszer s mindenkorra. Minden alapító tag mindhaláláig tagja Családszövetségünknek s az újságot kedvezményesen kapja.

Családszövetségünk eddigi tagjai a következők:

Timár Ipartársulat Szatmár	500 Lei
Szabó és Szücs Ipartársulat Szatmár	100 "
Ref. elemi iskola	100 "
Ref. Loránffy Nőegylet Szatmár	100 "
Gyermekfelruházó Izr. Leányegyl. Szatmár	100 "
Ref. Leány Bibliakör Szatmár	100 "
Tankóczy Gyula Szatmár	100 "
Saja Ida Szatmár	100 "
Jankovszky Irén Szatmár	100 "
Pataki B. József Szatmár	100 "
Fehér Bertalané Óvári	100 "
Ozv. Simon Istvánné Bukarest	100 "
Csontos Béláné Szatmár	100 "
Debreczeni István Szatmár	100 "
Bakcsy Domokosné Szatmár	100 "
Kondor Gedeonné Szatmár	100 "
Lévai Józsefné	500 "
Kovács Bálint Szatmár	100 "
Juhász László Szatmár	100 "
Sárlközi Lajos Szatmár	100 "

Gnenczner Gábor Szalacs. Vártam levelét az ígért cikkekkel. Most aztán az Uj cimborá minden kétségre felvilágosítást nyújt. Várjuk munkálkodását — minden irányban. Amint tehetjük honoráljuk is majd. Szíves üdvözlét. — **Holstein Mária Deés.** Kedves mesemondó néni, várjuk az ígért szép meséket és a dési előfizetők névsorát. Szeretném látni az én kis mesehallgatóimat, bizonyára nagyra nőttek azóta. Az ismerősöket is, a mesemondó néni is üdvözlöm.

— **Bódis Ágneska.** A jó Isten megsegített bennünket idáig. Nagy munka volt az Uj cimborát megjelentetni. De ha te és minden pedagógus mellénk álltok — nem kell félnünk a jövőtől. Remélem, sok olvasó kis cimborát kapunk tőletek? Szeretettel üdvözöllek. — **Pálur István Lippa.** Ugy-e megleptem fizetetes bácsi? A kis cimborák szeretnék megismerni a lippai társaitkat is. Nagyon örülnék, ha munkánkhoz a fizetetes urat is megnyerhetnénk. Szíves üdvözlétemet küldöm addig is, míg hosszú levelet írhatok. —

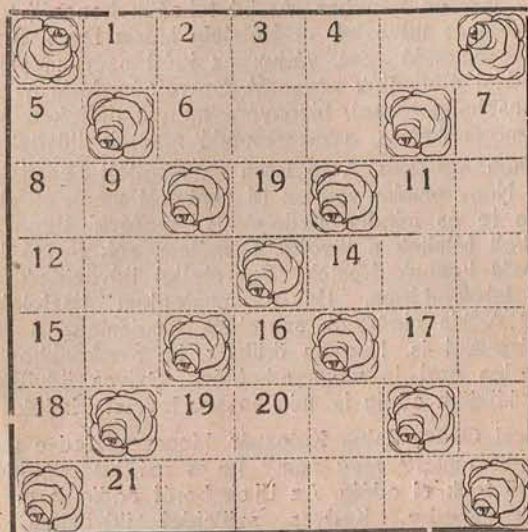
Kicsi Gálffy Zsiga Kolozsár. Megszerezted-e már a doktori címet? Még nem? Én is azt hiszem, még sok idő telik el odáig. Az Uj cimborát addig is megindítjuk címedre. Kedves szüleidet üdvözlöm. — **Péter Erzsike, Mihályi Endre, Daday Zoltán, Nagy Gizi, Simon Bertá, Madará Margit, Turbucz Irma,** aztán meg a többi dési gyerekek, akik ott voltak a Marcella néni mesemondó délutánján. Remélem, ti lesztek a leghüségesebb olvasói az Uj cimborának.

Maniu Clarissa és Domicia Kolozsvár. A mesemondó királykisasszonyra emlékeztek? Pötyi néni hosszú levelet írt Kolozsvárról a szerkesztő néninek és megírta, hogy milyen nagyot nőttek, hogy már iskolába jártok. Aztán, ha megszerettétek az Uj cimborát, írjátok meg, hogy mi tetszett benne legjobban. Kedves születeknek üdvözlétét küldi a szerkesztő néni. —

Zágoni Anna Baliz. Kedves krónikásunk kérjük a beígért dolgokat, szíves üdvözlét. — **Ferenczy Józsika és Ancika Balmazújváros.** Nos kis cimborák, hát jó cimborák leszünk? Józsika várom hosszú leveledet. Szeretettel csókolunk mindnyájatokat. — **Fekete Xénia és Loránka Szatmár.** Ti tőletek majd személyesen kérdezem meg, hogy örültek-e az Uj cimborának. Anyukának, Apukának szíves üdvözlét. — **Gulh Viktorka Szatmár.** Tudod-e kicsi Viktorka, hogy mesedélután tartanak a kis cimborák? Téged is szeretettel hívnak meg. Április 30.-án lesz a kis cimborák első mesedélutánja. Kedves szüleidnek szíves üdvözlétemet küldöm. — **Debreczeni Ferike, Szatmár.** Mi újság a Dörmögő nemzetségben? Ezt majd személyesen is megkérdezem tőled. — **Kovács Istváné Kőszegremete.** Nos, örültek kis cimborák az újságnak? Írjátok meg, hogy föltöltöttétek a husvétli ünnepet. Remélem, hogy Anyuka is fog majd írni nekünk, ha nem is éppen levelet. Addig is szeretettel köszöntelek mindnyájatokat.

Rejtvényeink

Keresztrejtvény. Beküldte: Soós Béla Kolozsvár.

Vízszintes.

1. Családi kör szerzőjének a vezetéknéve.
5. Betű az abc.-ben.
6. Bollban van.
8. Mutató névmás.
10. Az abc. első betűje.
11. Télen esik.
12. Folyami állat, de tengerben is él.
14. Melléknév (a puszta ilyen).
15. Az ember testében is van.
17. A-val menyasszonyt jelent.
18. A j. után jön az abc.-ben.
19. Félnék tőle. Mi az?
21. Villámlik és dörög, amikor ez. van.

Függőleges.

2. Helyhatározó.
3. Ugyanaz, mint vízszintes 17.
4. Ahogy románul mondják: nem.
5. A szekér ezen jár.
7. Híres magyar regényíró.
9. A lakatos csinálja.

KI TALÁLJA KI?

Hol ered a Szamos és hol ered a Homoród?
 Ki találta fel a gőzgépet?
 Hol verte meg Kinizsi Pál a törököket?
 Hol született a füstbe ment terv szerzője?
 Ki írta a Megfagyott gyermek c. verset?
 A megfejtőket jutalomban részesíti a kiadóhivatal.

MIT, KINÉL ÉS HOL VASAROLNAK A KIS CIMBORÁK?

Kós bácsinál mindig kaphatsz,
 Ha a pénzzel el nem szaladsz
 Toszkál, fűgét, csokoládét,
 Nem is százért, csak pár fájért.
 Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.) 2.

Csajti mese tündérország,
 Amit minden gyermek úgy vár,
 Iskolakönyv a táskába,
 Kapható Huszár boltjába.
 Piața Brătianu (Deák-tér).

Singer Nándor szívesen lát,
 Boltjában minden cimborát.
 Akinek van költő pénze,
 Könyvet, papírt vehet tőle.
 Str. Vasile Lucaciu (Hám János-u.)

Hogyha jön a vizsga napja,
 Ruhát kap apraja-nagyja.
 Hol is adnak minden fajtát?
 Spitz Bélánál majd megmondják.
 Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.)

Fontos, hogy a kalap hogy áll
 Akár fiu, akár kislány.
 Weisz Juliska mindig jót ad,
 Kalapvenni oda menj hát.
 Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.)

Perec, kifli kőmenymagos
 Szeretik a gyerekek.
 Kis cimborák, hogyha vesztek,
 Jeneynél vegyetek.
 Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.)

Hogyha eltörök a méces,
 Vagy a tányér, vagy pohár,
 Sohse sirjál kis cimborá,
 Vehetsz majd Lakatosnál.
 Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.)

Trikót, szövetet Distikének
 Ugyan kérem hol vennének?
 Azt mondják, hogy sehol másnál,
 Mint Tricotage Feuersteinnál.
 Str. Vasile Lucaciu 10.

Mindazon kereskedők, akik az Uj cimborában
 hirdetnek, az Uj cimborá Családszövetség tagjai-
 nak 5% kedvezményt adnak. :-x-:

Nyomatott:
 SZABADSÁJTÓ R. T. NYOMDABÉRILETE
 SATU-MARE.